EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 5

**LISA**

***järgmise dokumendi juurde:***

**Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele**

**Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku**

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

# RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

## Horvaatia

# Kokkuvõte

**Horvaatia on teinud märkimisväärseid edusamme strateegilistes tehnoloogiasektorites, kuid tal on endiselt probleeme tipptasemel digitehnoloogia laialdase kasutuselevõtuga. Edasiminek sellistes valdkondades nagu kvantkommunikatsioon, pooljuhid ja küberturvalisus on tugevdanud riigi kasvavat panust ELi konkurentsivõimesse ja suveräänsusesse.**

**Horvaatia eesmärgid digikümnendisse panustamisel on märkimisväärsed: seatud on 13 riiklikku eesmärki, millest 77 % on hästi kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega. Riik järgib oma trajektoore võrdlemisi hästi, kuna 63 % puhul neist kulgeb tegevus kavakohaselt (võttes arvesse 2024. aasta trajektoore, mis on kindlaks määratud kõigi kaheksa analüüsitud peamise tulemusnäitaja puhul). Horvaatia täitis komisjoni 2024. aastal esitatud 12 soovitusest 50 %, tehes mõningaid muudatusi uute meetmetega.**

2024. aastal jätkas valitsus oma strateegilisi reforme, kusjuures digitaliseerimispingutused on üha enam seotud tööstuse konkurentsivõime parandamise, innovatsiooni edendamise ja tehnoloogilise suveräänsuse suurendamisega. Selleks et digipöördest maksimaalset kasu saada, peab Horvaatia tegelema püsivate lünkadega servataristus, VKEde digipöördes, tipptehnoloogia kasutuselevõtus ja kiiresti kasvavate ettevõtete toetamises.

| Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja[1] | Horvaatia | | | | EL | | Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | DESI 2024 (2023. a) | DESI 2025 (2024. a) | Aastane kasvumäär | 2024. aasta riiklik trajektoor[3] | DESI 2025 | Aastane kasvumäär | Horvaatia | EL |
| **Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus** | 67,8 % | 78,9 % | 16,4 % | 68,0 % | 82,5 % | 4,9 % | 100,0 % | 100 % |
| **Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus** | 62,1 % | 75,4 % | 21,4 % | 66,0 % | 69,2 % | 8,4 % | 100,0 % | – |
| **Üldine 5G katvus** | 83,4 % | 94,2 % | 12,9 % | 85,7 % | 94,3 % | 5,9 % | 99,0 % | 100 % |
| **Servasõlmed (hinnanguline)** | 3 | 6 | 100,0 % | – | 2 257 | 90,5 % | – | 10 000 |
| **VKEd, kellel on vähemalt algtasemel digimahukus[2]** | – | 63,5 % | 4,8 % | – | 72,9 % | 2,8 % | 90,0 % | 90 % |
| **Pilvandmetöötlus** | 40,7 % | 38,6 % | –5,4 % | – | – | – | 75,0 % | 75 % |
| **Tehisintellekt** | 7,9 % | 11,8 % | 49,0 % | 13,0 % | 13,5 % | 67,2 % | 20,0 % | 75 % |
| **Andmeanalüüs** | 51,7 % | – | – | – | – | – | 30,0 % | 75 % |
| **Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs** | 65,6 % | – | – | – | – | – | – | 75 % |
| **Ükssarvikud** | 2 | 2 | 0,0 % | 2 | 286 | 4,4 % | 4 | 500 |
| **Vähemalt elementaarsed digioskused** | 59,0 % | – | – | – | – | – | 80,0 % | 80 % |
| **IKT-spetsialistid** | 4,3 % | 5,0 % | 16,3 % | 4,5 % | 5,0 % | 4,2 % | 7,0 % | ~10 % |
| **eID süsteemist teavitamine** | | Jah | | | | | | |
| **Digitaalsed avalikud teenused kodanikele** | 67,2 | 75,2 | 11,9 % | 75,0 | 82,3 | 3,6 % | 100,0 | 100 |
| **Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele** | 66,2 | 65,3 | –1,3 % | 75,0 | 86,2 | 0,9 % | 100,0 | 100 |
| **Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele** | 85,6 | 86,6 | 1,2 % | 95,0 | 82,7 | 4,5 % | 100,0 | 100 |

(1) Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.
(2) DESI 2025 annab aastase kasvumäära arvutamiseks teavet digimahukuse indeksi 4. versiooni kohta, mis on võrreldav DESI 2023 digimahukuse indeksiga (2022. aasta kohta). See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
(3) Riikliku trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas olemas ja kui näitajat mõõdeti DESI 2025-ga (2024. aasta).

**Vastavalt digikümnendit käsitlevale Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule** on 81 % Horvaatia kodanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Avaliku sektori asutuste tegevuse seisukohast peab 90 % vastanutest oluliseks võidelda internetis levivate valeuudiste ja desinformatsiooni vastu ning seda vähendada. Seoses konkurentsivõimega peab 91 % vastanutest oluliseks tagada, et Euroopa ettevõtted saavad kasvada ning kujuneda ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks Euroopa tegijateks.

## ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Horvaatia on teinud märkimisväärseid edusamme FTTP ja 5G kasutuselevõtul, ületades ELi keskmist kasvumäära. Kuigi väga suure läbilaskevõimega võrgu puhul jäävad tulemused endiselt allapoole ELi keskmist, edeneb selle kasutuselevõtt taaste- ja vastupidavusrahastust toetatavate taristuprogrammide toel kiiresti. Horvaatial on siiski probleeme eraldiseisvate 5G-võrkude kasutuselevõtuga – edusammud on piiratud ja kasutuselevõtu kiirendamiseks ei ole kehtestatud erimeetmeid. Maapiirkondades jääb kesksageduste 5G katvus samuti tublisti alla ELi keskmise ning terviklikku nõudluse poole strateegiat kasutuselevõtu stimuleerimiseks on oodata alles pärast 2027. aastat.

Riigil on tugev positsioon andmeanalüüsi kasutuselevõtul. Kuigi VKEde algtasemel digimahukus kasvas kiiremini kui ülejäänud ELis, jääb see ELi keskmisest oluliselt allapoole. Horvaatial on jätkuvalt probleeme tehisintellekti ja pilveteenuste kasutuselevõtuga, mis on ELi keskmisest väiksem. Idu- ja kasvufirmade ökosüsteem on samuti endiselt nõrk – registreeritud on ainult kaks ükssarvikut ja riskikapitaliga seotud tegevus on piiratud.

Riikliku kvantkommunikatsiooniprojekti käivitamine ja pooljuhtide pädevuskeskuse loomine peaksid tugevdama Horvaatia positsiooni strateegilise tehnoloogia valdkonnas. Samuti on riik alustanud meetmete võtmist IKT-taristu detsentraliseerimiseks, võttes kasutusele kuus servasõlme. Servtöötluse ökosüsteem on aga endiselt vähe arenenud ja selles valdkonnas puudub spetsiaalne riiklik strateegia. Riigi kübersuutlikkus on paranenud küberturvalisuse seaduse vastuvõtmisega ning küberturvalisuse valdkonna tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute koordineerimise riikliku keskuse loomisega; tulemused seoses peamiste standarditega, nagu IPv6 ja domeeninimede süsteemi turvalaiendused, jäävad siiski ELi keskmisest oluliselt maha, mis annab märku riigi digitaristu püsivatest nõrkadest kohtadest.

## ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

Hoolimata noorte headest digioskustest seisab Horvaatia endiselt silmitsi suurte probleemidega e-kaasatuse valdkonnas, kuna püsivalt puudulikud oskused mõjutavad vanemaid täiskasvanuid, madalama haridustasemega inimesi ja maaelanikkonda. Kuigi IKT-spetsialistide osakaal tööhõives on paranenud ja vastab ELi keskmisele, püsivad tööjõupuudus ja oskuste mittevastavus tööturu vajadustele ning ajude äravool vähendab jätkuvalt digitalentide olemasolu.

Kodanikele osutatavad avalikud digiteenused on pidevalt paranenud ja nende puhul kulgeb tegevus üldjoontes kavakohaselt, kuid ettevõtjatele osutatavaid digitaalseid avalikke teenuseid iseloomustavad negatiivsed suundumused, sealhulgas teenuste piiriülese kättesaadavuse vähenemine. Edenevad ettevalmistused riikliku digiidentiteedikukru kasutuselevõtuks, millega tugevdatakse turvalisi juurdepääsuraamistikke. Juurdepääs terviselugudele on hea, kuid endiselt esineb mõningaid olulisi lünki: meditsiinilised ülesvõtted ei ole kättesaadavad, mõned

tervishoiuteenuse osutajad ei ole süsteemi ühendatud ja delegeeritud juurdepääs ei ole võimalik. Toetades kaasavamat ja usaldusväärsemat digipööret, on Horvaatia suurendanud jõupingutusi, et parandada meediapädevust, küberteadlikkust ja kaitset internetiohtude eest, eelkõige noorte seas.

## Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Horvaatias pööratakse suuremat tähelepanu rohe- ja digiprioriteetidele ning neid toetavad suured investeeringud taaste- ja vastupidavusrahastust. Horvaatia on teinud edusamme oma energiataristu digitaliseerimisel ja veemajandussüsteemide parandamisel digitaalsete seirelahenduste abil. Endiselt puudub aga sidus riiklik strateegia, mis seoks digitaliseerimise kliimaeesmärkidega, ning veel ei ole tagatud heitkoguste vähendamise süstemaatilist seiret digitehnoloogia abil. Tarbijate teadlikkus IKT-seadmete keskkonnamõjust on endiselt väike ja vabatahtlikud kestlikkusega seotud jõupingutused digisektoris on endiselt killustatud.

## Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Horvaatia esitas 2025. aasta jaanuaris oma riikliku tegevuskava kohandatud versiooni, täiustades oma meetmeid ja ajakohastades peamisi ühenduvuseesmärke. Kohandatud versioon koostati ulatusliku sidusrühmadega konsulteerimise tulemusel ja selles käsitletakse suurt hulka 2024. aasta soovitustest. Tegevuskavas keskendutakse jätkuvalt digitaristu tugevdamisele, VKEde digipöördele, digioskuste arendamisele ja digitaalsetele avalikele teenustele. Endiselt on siiski puudujääke tipptehnoloogia laialdases kasutuselevõtus, innovatsioonipõhiste ettevõtete laiendamises ja digioskuste kaasamise lünkade täielikus kõrvaldamises, eelkõige vanemate täiskasvanute ja maapiirkondade puhul. Horvaatia tegevuskava sisaldab kokku 31 meedet kogueelarvega 634,73 miljonit eurot, mis moodustab ligikaudu 0,74 % riigi SKPst.

## Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 1,4 miljardit eurot (20 % kogueelarvest)[1]. Lisaks on Horvaatia digipöörde toetamiseks eraldatud 755 miljonit eurot ühtekuuluvuspoliitika vahenditest (9 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel)[2].

Horvaatia kuulub kolme Euroopa digitaristu konsortsiumi (EDIC): Euroopa digitaristu konsortsium keeletehnoloogia liidu jaoks, projekti CitiVERSE toetava kohalike digiteisikute võrgustiku Euroopa digitaristu konsortsium ja Euroopa plokiahelateenuste taristu Euroopa digitaristu konsortsium. Horvaatia organisatsioonid on kaudsed partnerid üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas projektis seoses järgmise põlvkonna pilvetaristu ja -teenustega (IPCEI-CIS). Horvaatia osaleb ka Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttes ja Kiipide Ühisettevõttes.

[1] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmete viimane ajakohastamine: 16. mai 2025.

[2] See summa sisaldab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

# Horvaatia

Horvaatia on panustanud digikümnendi parimate tavade platvormi Best Practice Accelerator,[3] jagades üht parimat tava digioskuste klastris (üritus „Women in Digital – Girls in ICT“).

## Digiõigused ja -põhimõtted

Toetava uuringu kohaselt on Horvaatia olnud Euroopa digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsiooni rakendamisel üsna aktiivne: kokku on algatusi 48 ja 2024. aastal käivitati seitse uut algatust. Horvaatia on kõige aktiivsem solidaarsuse ja kaasamise valdkonnas. Õiglase digikeskkonnaga seoses on täheldatud vähem tegevust. Kestlikkuse valdkonna meetmetel näib olevat kohapeal kõige suurem mõju, erinevalt meetmetest, mis käsitlevad digipöörde inimkesksust.

**Soovitused**

- **Avalikud teenused.** Suurendada avalike teenuste koostalitlusvõimet ja kasutajasõbralikkust, et julgustada inimesi ja ettevõtjaid neid rohkem kasutama.
- **E-tervis.** Kehtestada terviklik õiguslik ja tehniline raamistik, et võimaldada volitatud isikutele teiste nimel juurdepääsu elektroonilistele terviseandmetele, teha meditsiinilised ülesvõtted üksikisikutele kättesaadavaks riikliku veebipõhise terviseandmetele juurdepääsu teenuse kaudu ning tagada, et kõik tervishoiuteenuse osutajad, sealhulgas eakate õenduskodud ja vaimse tervise asutused, on ühendatud ja edastavad aktiivselt andmeid.
- **Elementaarsed digioskused.** Tõhustada sihipäraseid meetmeid, et kõrvaldada digioskuste lõhe eri vanuserühmade, haridustasemete ning maa- ja linnaelanikkonna vahel.
- **IKT-spetsialistid.** Laiendada IKT-spetsialistide koolituse, oskuste täiendamise ja hoidmise programme, suurendada vastavust tööturu vajadustele ning võidelda ajude äravoolu vastu, et tagada Horvaatias digitalentide olemasolu.
- **VKEde digipööre.** Töötada välja sihipärased programmid ja stiimulid, et suurendada pilve-, tehisintellekti- ja andmeanalüüsilahenduste kasutuselevõttu VKEdes, vähendades lõhet digitaalselt arenenud ja mahajäänud ettevõtete vahel.
- **Servasõlmed.** Suurendada jõupingutusi servasõlmede valdkonnas, arvestades nende olulisust konkurentsivõime, vastupanuvõime, suveräänsuse ja kliimameetmete seisukohast.
- **5G.** Kiirendada täieliku gigabiti- ja 5G-võrkude katvuse saavutamist, eelkõige tegeledes operatiivsete kitsaskohtadega (planeerimine, loamenetlused) ning suurendades kesksageduste 5G kasutuselevõttu.
- **Küberturvalisus.** Töötada välja sihtotstarbelised küberturvalisuse toetusprogrammid VKEdele, laiendada kübervastupidavusvõime katsetamist ning suurendada riiklikku suutlikkust tegeleda küberintsidentidega avalikus ja erasektoris.

[3] Best Practice Accelerator (BPA) on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel jagada edukaid meetmeid ja tekkinud probleeme digikümnendi sihtide ja eesmärkide poole püüdlemisel. Parimad tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks BPA teabehoidla kaudu ja neid tutvustatakse korrapärastel seminaridel, kus keskendutakse praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnasäästlik IT ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.